

Бюлетинът е изготвен по последни данни публикувани към 30.12.2016

ЦИТИРАНИТЕ ДАННИ В БЮЛЕТИНА СА ПОСЛЕДНИТЕ ДАННИ, ПУБЛИКУВАНИ В ОФИЦИАЛНИТЕ ИЗТОЧНИЦИ: МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ, БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА, НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ, НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА. ЕЛЕКТРОННАТА СИСТЕМА, ИЗПОЛЗВАНА ЗА ТЕГЛЕНЕ НА ДАННИ ОТ ОФИЦИАЛНИТЕ ИЗТОЧНИЦИ Е SEIC DATA MANAGER.

ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА
ДИРЕКЦИЯ
ГЛАВЕН ИКОНОМИСТ
ГЛАВЕН АНАЛИЗАТОР
ХРИСТО ДИМИТРОВ
EMAIL :
DIMITROV_HR@UBB.BG

Source: www.geographicguide.net

БЪЛГАРИЯ: ИКОНОМИЧЕСКИ И ПАЗАРНИ АНАЛИЗИ

Месечен обзор Декември 2016

- ◆ За януари – октомври 2016 текущата и капиталовата сметка е положителна и възлиза на 3201.7 млн. евро и заема 7% от БВП
- ◆ Към края на октомври 2016 общият износ на стоки от България е в размер на 37 895.9 млн. лв. и нараства с 0.2% на годишна база
- ◆ През октомври 2016 външният дълг на България е в размер на 34 298.6 млн. евро и заема 75.3% от БВП
- ◆ В края на ноември 2016 чуждестранните резерви на БНБ са в размер на 23,5 млрд. евро и нарастват с 1.04% на месечна база и с 13.5% на годишна база
- ◆ През трето тримесечие 2016 БВП на България нараства с 0.7% на тримесечна база и с 3.4% на годишна база
- ◆ През октомври 2016 индексът на промишленото производство нараства с 0.3% на месечна база и с 2.8% на годишна база
- ◆ През октомври 2016 продажбите на дребно нарастват с 0.5% спрямо предходния месец и с 2.9% на годишна база
- ◆ През октомври 2016 индексът на строителното производство намалява с 2% на месечна база и с 14% на годишна база
- ◆ Пътуванията на български граждани в чужбина през октомври 2016 са 404.0 хил. или с 20.4% над регистрираните през октомври 2015 година
- ◆ През ноември 2016 общият показател на бизнес климата се повишава с 0.6 пункта в сравнение с октомври, което се дължи на подобрените бизнес климат в промишлеността и търговията на дребно
- ◆ Общият индекс на цените на производител през октомври 2016 нараства с 0.6% на месечна база и намалява с 0.7% на годишна база
- ◆ През ноември 2016 НСИ отчита 0% месечна инфлация и -0.5% годишна инфлация
- ◆ През октомври 2016 безработицата в България намалява до 7.4% спрямо 9.8% в европейската зона
- ◆ През октомври 2016 салдото по консолидираната фискална програма е положително в размер на 3 434,9 млн. лв. и заема 3.9% от БВП
- ◆ През октомври 2016 дългът на подсектор „Централно управление“ възлиза на 13 235,8 млн. евро и заема 29.1% от БВП
- ◆ През ноември 2016 широките пари (паричният агрегат М3) са в размер на 78.641 млрд. лева и нарастват с 8.1% на годишна база. Вътрешният кредит е в размер на 49.848 млрд. лева и намалява с 3.7% на годишна база
- ◆ През ноември 2016 бенчмаркът на БФБ-София SOFIX нараства до 563.24 пункта
- ◆ Към 31 октомври 2016 печалбата на банковата система е 1187 млн. лв., или с 280 млн. лв. по-висока от реализираната за същия период на миналата година. БНБ определи 0% ниво на антицикличния буфер за първо тримесечие 2017. БНБ прие нови основания за

България:	2014 (а)	2015 (а)	2016 (р)	2017 (р)	2018 (р)	2019 (р)
Основни макроикономически показатели						
Брутен вътрешен продукт						
БВП (млн. лв.)	83 634	88 571	91 665	95 348	99 580	104 087
БВП (млн. евро)	42 761	45 286	46 868	48 751	50 914	53 219
БВП (реален растеж, %)	1.3	3.6	3.2	2.9	3	3
Потребление	2.2	3.8	1.6	3	2.6	2.7
Бруто-образуване на основен капитал	3.4	2.7	0.1	1.1	3.2	4.2
Износ на стоки и услуги	3.1	5.7	4.1	3.2	3.7	3.7
Внос на стоки и услуги	5.2	5.4	2.5	2.7	3.3	3.7
Пазар на труда и цени						
Заеетост (%)	0.4	0.4	1.1	0.7	0.6	0.5
Коефициент на безработица (%)	11.4	9.1	8.1	7.2	6.7	6.4
Компенсации на един зает (%)	5.6	5.6	3.8	4.6	5.3	5.6
Дефлатор на БВП (%)	0.5	2.2	0.3	1.1	1.4	1.5
Средногодишна инфлация (%)	-1.6	-1.1	-1.2	1.1	1.5	1.7
Платежен баланс						
Текуща сметка (% от БВП)	0.1	0.4	2	1.4	1.2	1.2
Търговски баланс (% от БВП)	-6.5	-5.8	-4.8	-4.9	-4.6	-4.6
ПЧИ (% от БВП)	3.6	3.7	3.7	3.8	3.8	3.8
Паричен сектор						
М3 (% нарастване на годишна база)	1.1	8.8	8.3	8.8	9	9.3
Кредити на фирми (% нарастване на годишна база)	-10.8	-1.8	0.7	2.8	4.9	6.2
Кредити на домакинства (% нарастване на годишна база)	-1.6	-1.3	1.2	3.7	4.1	4.5
Източник: МФ. Средносрочна прогноза, Декември 2016						

I. ВЪНШЕН СЕКТОР

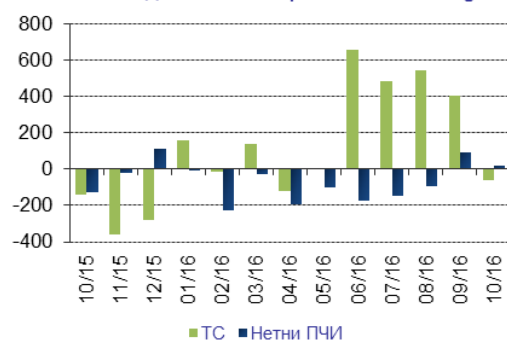
1. Платежен баланс

За януари – октомври 2016 текущата и капиталовата сметка е положителна и възлиза на 3201.7 млн. евро и заема 7% от БВП

Текущата и капиталова сметка е отрицателна и възлиза на 42.6 млн. евро при дефицит от 119.3 млн. евро за октомври 2015. За януари – октомври 2016 текущата и капиталовата сметка е положителна и възлиза на 3201.7 млн. евро (7% от БВП) при излишък от 1866.2 млн. евро (4.1% от БВП) за януари – октомври 2015. За октомври 2016 салдото по текущата сметка е отрицателно и възлиза на 57.4 млн. евро (при дефицит от 141.4 млн. евро за октомври 2015). За януари – октомври 2016 текущата сметка е положителна и възлиза на 2193 млн. евро (4.8% от БВП) при излишък от 813.3 млн. евро (1.8% от БВП) за януари – октомври 2015. Търговското салдо за октомври 2016 е отрицателно в размер на 233.1 млн. евро при дефицит от 294.6 млн. евро за октомври 2015. За януари – октомври 2016 търговското салдо е отрицателно в размер на 1386.9 млн. евро (3% от БВП) при дефицит от 1906.5 млн. евро (4.2% от БВП) за същия период на 2015. Износът на стоки е 2131.1 млн. евро за октомври 2016, като се повишава с 233.3 млн. евро (12.3%) в сравнение този за октомври 2015 (1897.8 млн. евро). За януари – октомври 2016 износът е 18 622.4 млн. евро, като е по-голям със 187.1 млн. евро (1%) в сравнение с този за същия период на 2015 (18 435.3 млн. евро). Износът за януари – октомври 2015 нараства на годишна база с 5.5%. Вносът на стоки за октомври 2016 е 2364.2 млн. евро, като нараства със 171.7 млн. евро (7.8%) спрямо октомври 2015 (2192.4 млн. евро). За януари – октомври 2016 вносът е 20 009.4 млн. евро, като намалява с 332.4 млн. евро (1.6%) спрямо същия период на 2015 (20 341.7 млн. евро). Вносът за януари – октомври 2015 нараства на годишна база с 3.1%. Салдото по услугите е положително в размер на 179 млн. евро при положително салдо от 204.1 млн. евро за октомври 2015. За януари – октомври 2016 салдото е положително в размер на 3214.6 млн. евро (7.1% от БВП) при положително салдо от 2896.4 млн. евро (6.4% от БВП) за януари – октомври 2015. Салдото по статия Първичен доход (която включва доход, свързан с факторите на производството (работна сила, капитал или земя), данъци върху производството и вноса и субсидии) за октомври 2016 е положително в размер на 5.8 млн. евро при отрицателно салдо от 97.7 млн. евро за октомври 2015. За януари – октомври 2016 г. салдото е отрицателно в размер на 956.4 млн. евро (2.1% от БВП) при отрицателно салдо от 1741.1 млн. евро (3.8% от БВП) за същия период на 2015. Салдото по статия Вторичен доход (която отразява преразпределението на доход) е отрицателно в размер на 9.1 млн. евро при положително салдо от 46.9 млн. евро за октомври 2015. За януари – октомври 2016 салдото е положително в размер на 1321.7 млн. евро (2.9% от БВП) при положително салдо от 1564.5 млн. евро (3.5% от БВП) за същия период на 2015. Капиталовата сметка е положителна в размер на 14.8 млн. евро при положителна стойност от 22.1 млн. евро за октомври 2015. За януари – октомври 2016 капиталовата сметка е положителна – 1008.7 млн. евро (2.2% от БВП), при положителна стойност от 1052.9 млн. евро (2.3% от БВП) за януари – октомври 2015. Финансовата сметка за октомври 2016 е положителна в размер на 16.5 млн. евро при положителна стойност от 17.9 млн. евро за октомври 2015. За януари – октомври 2016 финансовата сметка е положителна – 2795.4 млн. евро (6.1% от БВП), при положителна стойност от 2662.7 млн. евро (5.9% от БВП) за същия период на 2015. Салдото по статия Препри инвестиции, представена съгласно изискванията на шестото издание на Ръководство по платежен баланс и международна инвестиционна позиция, е положително в размер на 17.1 млн. евро при отрицателно салдо от 124.7 млн. евро за октомври 2015. За януари – октомври 2016 салдото е отрицателно в размер на 849.6 млн. евро (1.9% от БВП) при отрицателно салдо от 1690.4 млн. евро (3.7% от БВП) за същия период на 2015. Преките инвестиции – активи се понижават с 13.3 млн. евро при увеличение с 11.1 млн. евро за октомври 2015. За януари – октомври 2016 те се увеличават с 328.2 млн. евро при намаление с 99.1 млн. евро за същия период на 2015. Преките инвестиции – пасиви се понижават с 30.4 млн. евро при увеличение със 135.8 млн. евро за октомври 2015. За януари – октомври 2016 те нарастват с 1177.8 млн. евро при увеличение от 1591.3 млн. евро за януари – октомври 2015. Салдото по статия Портфейлни инвестиции е положително в размер на 157.6 млн. евро при положителна стойност от 118.4 млн. евро за октомври 2015. За януари – октомври 2016 салдото е отрицателно в размер на 1170.4 млн. евро (2.6% от БВП) при отрицателно салдо от 916.7 млн. евро (2% от БВП) за същия период на 2015. Портфейлните инвестиции – активи за октомври 2016 се повишават със 186 млн. евро при увеличение с 39.9 млн. евро за октомври 2015. За януари – октомври 2016 те нарастват с 333.1 млн. евро при намаление с 547 млн. евро за същия период на 2015. Портфейлните инвестиции – пасиви за октомври 2016 г. нарастват с 28.5 млн. евро при намаление със 78.5 млн. евро за октомври 2015. За януари – октомври 2016 портфейлните инвестиции – пасиви се повишават с 1503.5 млн. евро при увеличение с 369.7 млн. евро за същия период на 2015. Салдото по статия Други инвестиции е отрицателно в размер на 0.5 млн. евро при отрицателно салдо от 68.4 млн. евро за октомври 2015. За януари – октомври 2016 салдото е положително в размер на 2141.4 млн. евро (4.7% от БВП) при положително салдо от 1595.8 млн. евро (3.5% от БВП) за януари – октомври 2015. Други инвестиции – активи се повишават с 207.2 млн. евро при намаление с 227.2 млн. евро за октомври 2015. За януари – октомври 2016 те се повишават с 1708.1 млн. евро при намаление с 1221.5 млн. евро за същия период на 2015. Други инвестиции – пасиви за октомври 2016 се повишават с 207.6 млн. евро при намаление със 158.8 млн. евро за октомври 2015. За януари – октомври 2016 те намаляват с 433.4 млн. евро при понижаване с 2817.3 млн. евро за същия период на 2015. Резервните активи на БНБ намаляват със 177.6 млн. евро през отчетния месец при увеличение със 79.7 млн. евро за октомври 2015. За януари – октомври 2016 те нарастват с 2713.8 млн. евро (6% от БВП) при увеличение с 3661.7 млн. евро (8.1% от БВП) за същия период на 2015. Статия Грешки и пропуски, нето е положителна в размер на 59.1 млн. евро при положителна стойност от 137.2 млн. евро за октомври 2015. По предварителни данни за януари – октомври 2016 статията е отрицателна в размер на 406.2 млн. евро (0.9% от БВП) при положителна стойност от 796.5 млн. евро (1.8% от БВП) за същия период на 2015.

Платежен баланс (EUR млн.)

Източник: БНБ
Данни теглени чрез: CEIC Data manager

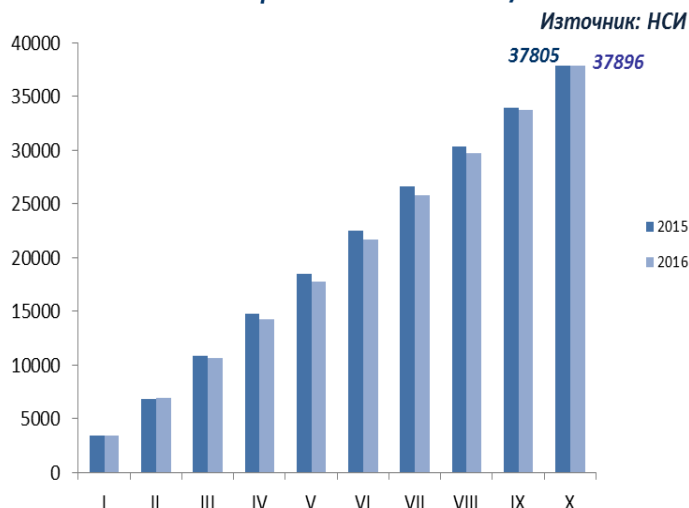

2. Външна търговия

Към края на октомври 2016 общият износ на стоки от България е в размер на 37 895.9 млн. лв. и нараства с 0.2% на годишна база

По предварителни данни на НСИ през периода януари - октомври 2016 от България са изнесени стоки общо на стойност 37 895.9 млн. лв. и спрямо съответния период на 2015. износът се увеличава с 0.2%. През октомври 2016 общият износ възлиза на 4 153.1 млн. лв., или с 6.5% повече в сравнение със същия месец на предходната година. През периода януари - октомври 2016 в страната са внесени стоки общо на стойност 41 685.7 млн. лв. (по цени CIF), или с 2.3% по-малко спрямо същия период на 2015 година. През октомври 2016 общият внос се увеличава с 4.5% в сравнение със съответния месец на предходната година и е в размер на 4 822.5 млн. лева. Общото външнотърговско салдо (износ FOB - внос CIF) е отрицателно през периода януари - октомври 2016 и е на стойност 3 789.8 млн. лева. По цени FOB/FOB (след елиминирание на разходите за транспорт и застраховки при внос на стоки) салдото през периода януари - октомври 2016 също е отрицателно и е в размер на 1 793.4 млн. лева. През октомври 2016 общото външнотърговско салдо (износ FOB - внос CIF) е отрицателно и е на стойност 669.4 млн. лева. По цени FOB/FOB салдото също е отрицателно и е в размер на 431.9 млн. лева.

Външна търговия - Износ - 2015/2016

3. Външен дълг

През октомври 2016 външният дълг на България е в размер на 34 298.6 млн. евро и заема 75.3% от БВП

Брутният външен дълг в края на октомври 2016 е 34 298.6 млн. евро (75.4% от БВП), което е с 210.2 млн. евро (0.6%) повече в сравнение с края на 2015 (34 088.5 млн. евро, 75.3% от БВП). Дългът намалява с 26.3 млн. евро (0.1%) спрямо октомври 2015 г. (34 324.9 млн. евро, 75.8% от БВП). В края на октомври 2016 г. дългосрочните задължения са 26 417 млн. евро (77% от брутният дълг, 58.1% от БВП), като нарастват с 207.8 млн. евро (0.8%) спрямо края на 2015 (26 209.2 млн. евро, 76.9% от дълга, 57.9 от БВП). Дългосрочният дълг намалява със 124 млн. евро (0.5%) спрямо октомври 2015 г. (26 541 млн. евро, 58.6% от БВП). Краткосрочните задължения възлизат на 7881.6 млн. евро (23% от брутният дълг, 17.3% от БВП) и се увеличават с 2.3 млн. евро (0.03%) спрямо края на 2015 г. (7879.3 млн. евро, 23.1% от дълга, 17.4% от БВП). Краткосрочният външен дълг нараства с 97.7 млн. евро (1.3%) спрямо октомври 2015 г. (7783.9 млн. евро, 17.2% от БВП). Брутният външен дълг на сектор Държавно управление в края на октомври 2016 г. е 6473.9 млн. евро (14.2% от БВП). Спрямо края на 2015 г. (5580.1 млн. евро, 12.3% от БВП) той нараства с 893.9 млн. евро (16%). Това основно се дължи на придобитите от нерезиденти ценни книжа от емитираните през март т.г. от Република България облигации на международните капиталови пазари. Дългът на сектора се повишава с 830.3 млн. евро (14.7%) спрямо октомври 2015. (5643.6 млн. евро, 12.5% от БВП). Външните задължения на сектор Банки са 3859.6 млн. евро (8.5% от БВП). Те се понижават с 266.8 млн. евро (6.5%) спрямо края на 2015 (4126.4 млн. евро, 9.1% от БВП). Дългът на сектор Банки намалява със 175 млн. евро (4.3%) спрямо октомври 2015 г. (4034.6 млн. евро, 8.9% от БВП). Външните задължения на Други сектори са 11 452.7 млн. евро (25.2% от БВП). Те намаляват с 279 млн. евро (2.4%) спрямо края на 2015 г. (11 731.7 млн. евро, 25.9% от БВП). Дългът на сектора намалява с 476.2 млн. евро (4%) спрямо октомври 2015 г. (11 928.9 млн. евро, 26.3% от БВП). В края на октомври 2016 г. вътрешнофирменото кредитиране е 12 512.4 млн. евро (27.5% от БВП), което е със 137.9 млн. евро (1.1%) по-малко в сравнение с края на 2015 (12 650.3 млн. евро, 27.9% от БВП). Вътрешнофирменото кредитиране намалява с 205.4 млн. евро (1.6%) спрямо октомври 2015 г. (12 717.8 млн. евро, 28.1% от БВП). През януари – октомври 2016 получените кредити и депозити от нерезиденти са 5520.3 млн. евро (12.1% от БВП) при 5160.3 млн. евро (11.4% от БВП) за януари – октомври 2015 г. От тях 1568.2 млн. евро (28.4% от общия размер) са за сектор Държавно управление, 697.3 млн. евро (12.6% от общия размер) за сектор Банки, 1791.1 млн. евро (32.4%) за Други сектори, а 1463.7 млн. евро (26.5%) са вътрешнофирмено кредитиране. През януари – октомври 2016 г. извършените плащания по обслужването на брутният външен дълг са 5150.7 млн. евро (11.3% от БВП) при 7588 млн. евро (16.8% от БВП) за януари – октомври 2015. Нетният външен дълг в края на октомври 2016 е 2502.5 млн. евро, като намалява с 4200.6 млн. евро (62.7%) спрямо края на 2015 (6703.1 млн. евро). Понижението се дължи на по-голямото нарастване на брутният външен дълг (с 4410.8 млн. евро, 16.1%) в сравнение с увеличението на брутният външен дълг (с 210.2 млн. евро, 0.6%). Като процент от БВП нетният външен дълг възлиза на 5.5% в края на октомври 2016 при 15% в края на 2015.

4. Чуждестранни резерви

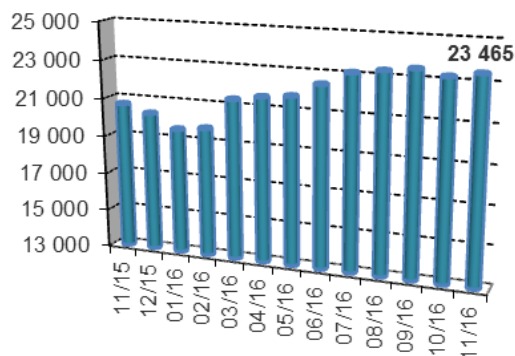
В края на ноември 2016 чуждестранните резерви на БНБ са в размер на 23,5 млрд. евро и нарастват с 1.04% на месечна база и с 13.5% на годишна база

По данни на БНБ в края на ноември 2016 чуждестранните резерви са в размер на 45,9 млрд. лева (23,5 млрд. евро) и нарастват с 1.04% на месечна база и с 13.5% на годишна база. От страна на активите парите в брой и чуждестранните депозити нарастват с 5.4% на месечна база и с 18.3% на годишна база. Монетарното злато намалява с 4.1% спрямо предходния месец при ръст от 12.1% на годишна база. Инвестициите в ценни книжа намаляват с 0.4% на месечна база, но нарастват с 11.4% на годишна база. Пасивните позиции отчитат разнообразна динамика. Парите в обръщения нарастват с 0.8% на месечна база и 12.2% на годишна база като достигат 13,5 млрд. лева. Задълженията към банки са в размер на 12,9

млрд. лева и нарастват с 3.6% на месечна база при спад от 2.1% на годишна база. Задълженията към бюджета задържат относително постоянно нивото си на месечна база при ръст от 41% на годишна база. Задълженията към други депозанти нарастват с 3.1 % на месечна база при ръст от 20.7% на годишна база. Международната ликвидна позиция на България, изчислена като съотношение на краткосрочния външен дълг към чуждестранните резерви по последни данни към септември 2016 се подобрява на 306.9% спрямо 254.0% за септември 2015 и 257.5% в края на декември 2015.

Чуждестранни резерви (EUR млн.)

Източник: БНБ

II. РЕАЛЕН СЕКТОР

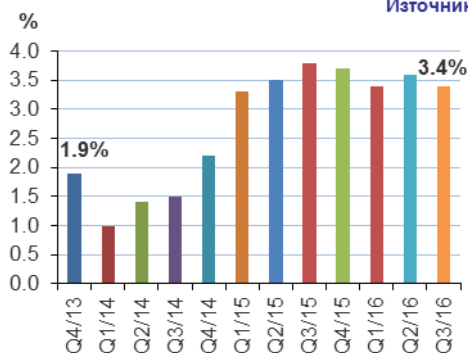
1. Брутен вътрешен продукт

През трето тримесечие 2016 БВП на България нараства с 0.7% на тримесечна база и с 3.4% на годишна база

По предварителни данни на НСИ през трето тримесечие на 2016 БВП на България възлиза на 25 336 млн. лв. по текущи цени. Преизчислен в евро, БВП е съответно 12 954 млн. евро, като на човек от населението се падат 1 815 евро. Сезонно изгладените данни показват растеж от 3.4% на БВП през третото тримесечие на 2016 в сравнение със съответното тримесечие на предходната година и 0.7% спрямо второто тримесечие на 2016 година. Създадената от отраслите на националната икономика брутна добавена стойност 21 910 млн. лв. по текущи цени. През третото тримесечие на 2016 относителният дял на аграрния сектор в добавената стойност на икономиката намалява равнището си с 0.7 процентни пункта спрямо същото тримесечие на предходната година до 7.3%. Индустиалният сектор увеличава относителния си дял в добавената стойност на икономиката с 1.4 процентни пункта до 28.9%. Относителният дял на добавената стойност, реализирана от дейностите в сферата на услугите, намалява с 0.7 процентни пункта до 63.8%. За крайното потребление през третото тримесечие на 2016 се изразходват 68.8% от произведенния БВП. Инвестициите (бруто образуване в основен капитал) формират 18.5% от БВП. Външнотърговското салдо от стоки и услуги е положително. През третото тримесечие на 2016 БВП нараства спрямо второто тримесечие с 0.7% според сезонно изгладените данни. Брутната добавена стойност в икономиката нараства с 0.6%. По предварителни данни за третото тримесечие на 2016 крайното потребление нараства с 0.5% спрямо предходното тримесечие, докато бруто образуването в основен капитал намалява с 0.9%. Износът на стоки и услуги увеличава равнището си от предходното тримесечие с 3.0%, а вносът на стоки и услуги нараства с 2.7%. БВП

Растеж на БВП спрямо същото тримесечие на предходната година предварителни оценки

Източник: НСИ

нараства с 3.4% през третото тримесечие на 2016 в сравнение със същото тримесечие на предходната година според сезонно изгладените данни. През третото тримесечие на 2016 спрямо същото тримесечие на предходната година брутната добавена стойност се увеличава с 2.4%. Динамиката на брутната добавена стойност се определя от регистрирания растеж във: Култура, спорт и развлечения; други дейности - 7.9%, Създаване и разпространение на информация и творчески продукти, далекосъобщения - 7.3%, Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети, Транспорт, складиране и пощи, Хотелиерство и ресторантьорство - 4.9%, Селско, горско и рибно стопанство - 2.8%, Операции с недвижими имоти - 2.3%, Промисленост - 0.5%, Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности - 0.1%. По отношение на компонентите на крайното използване принос за регистрирания положителен икономически растеж има крайното потребление с ръст от 0.2%. Износът на стоки и услуги се увеличава с 9.5%, а вносът на стоки и услуги - със 7.5%. БВП през третото тримесечие на 2016 се увеличава с 0.4% в ЕС-28 спрямо предходното тримесечие по сезонно изгладени данни. За същия период БВП в България нараства с 0.7%. През третото тримесечие на 2016 спрямо предходното тримесечие най-висок икономически растеж отчита Хърватия - 1.7%, следват Словения - 1.0%, Гърция и Португалия - по 0.8%. В сравнение със същото тримесечие на предходната година сезонно изгладените данни показват нарастване на равнището на БВП в ЕС-28 с 1.9%, а в България - с 3.4%. През третото тримесечие на 2016 в сравнение със същото тримесечие на предходната година най-висок икономически растеж се наблюдава в Румъния - с 4.6%, България - с 3.4%, Испания и Словакия - по 3.2%, и Словения - с 3.0%.

2. Промислено производство

През октомври 2016 индексът на промишленото производство нараства с 0.3% на месечна база и с 2.8% на годишна база

По предварителни данни на НСИ през октомври 2016 индексът на промишленото производство, изчислен от сезонно изгладените данни, нараства с 0.3% на месечна база. През октомври 2016 при календарно изгладения индекс на промишленото производство е регистриран ръст от 2.8% спрямо съответния месец на 2015 година. През октомври 2016 увеличение спрямо предходния месец е регистрирано в производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 1.9%, и в добивната промишленост - с 0.5%, а в преработващата промишленост е отчетено намаление от 0.5%. По-значителен спад в преработващата промишленост се наблюдава при: производството на метални изделия, без машини и оборудване - с 16.2%, ремонта и инсталирането на машини и оборудване - с 10.7%, производството на превозни средства, без автомобили - с 8.3%, обработката на кожи; производството на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм - с 5.6%. Ръст е регистриран при: производството на тютюневи изделия - с 15.0%, производството на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти - с 12.3%, производството на химични продукти - със 7.3%, производството на дървен материал и изделия от него, без мебели - със 7.2%. На годишна база ръст на промишленото производство, изчислен от календарно изгладените данни, е отчетен в добивната промишленост - с 8.8%, в производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 3.5%, и в преработващата промишленост - с 1.7%. По-значително увеличение в преработващата промишленост спрямо предходната година се наблюдава при: производството на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти - с 15.2%, производството на основни метали - с 13.7%, производството на химични продукти - с 10.0%, производството на изделия от каучук и пластмаси - с 9.0%. Намаление е отчетено при: производството на превозни средства, без автомобили - с 27.1%, производството на тютюневи изделия - с 19.2%, производството на дървен материал и изделия от него, без мебели - с 9.9%, производството на лекарствени вещества и продукти - с 8.8%.

Индекси на промишленото производство на годишна база (2010 = 100)
Източник: НСИ

3. Търговия на дребно

През октомври 2016 продажбите на дребно нарастват с 0.5% спрямо предходния месец и с 2.9% на годишна база

По предварителни сезонно изгладени на НСИ през октомври 2016 оборотът в раздел „Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети“ по съпоставими цени нараства с 0.5% спрямо предходния месец. През октомври 2016 оборотът в търговията на дребно, изчислен въз основа на календарно изгладени данни, нараства с 2.9% спрямо същия месец на предходната година. През октомври 2016 оборотът нараства спрямо предходния месец при: търговията на дребно с компютърна и комуникационна техника - с 3.4%, търговията на дребно с текстил, облекло, обувки и кожени изделия - с 0.6%, и търговията на дребно с битова техника, мебели и други стоки за бита - с 0.4%. По-значително намаление е регистрирано при търговията на дребно с фармацевтични и медицински стоки - с 1.8%, и търговията на дребно с автомобилни горива и смазочни материали - с 1.2%. През октомври 2016 спрямо същия месец на 2015 оборотът нараства по-значително при: търговията на дребно с текстил, облекло, обувки и кожени изделия - с 11.4%, търговията на дребно с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия - с 9.6%, и търговията на дребно чрез поръчки по пощата, телефона или интернет - с 6.6%. Намаление е регистрирано при: търговията на дребно с битова техника, мебели и други стоки за бита - с 3.8%, търговията на дребно с автомобилни горива и смазочни материали - с 3.3%, и търговията на дребно с разнообразни стоки - с 2.8%.

Изменение на оборота в раздел „Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети“ на годишна база, %

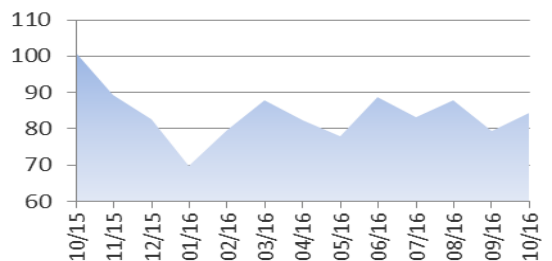
4. Строително производство

През октомври 2016 индексът на строителното производство намалява с 2% на месечна база и с 14% на годишна база

По предварителни данни на НСИ през октомври 2016 индексът на продукцията в сектор „Строителство“, изчислен въз основа на сезонно изгладени данни намалява с 2.0% на месечна база. Календарно изгладените данни показват намаление от 14.0% на строителната продукция през октомври 2016 на годишна база. През октомври 2016 индексът на произведената строителна продукция, изчислен от сезонно изгладени данни, е под равнището от предходния месец, като продукцията от сградното строителство намалява с 3.3%, а от гражданското/инженерното строителство - с 0.6%. На годишна база намалението на строителната продукция през октомври 2016 г.,

Индекс на строителната продукция сезонно изгладени данни

Източник: НСИ
Данни теглени посредством CEIC Data manager

изчислено от календарно изгладени данни, се определя от отрицателния темп както при сградното строителство, където спадът е с 14.6%, така и при гражданското/инженерното строителство - понижение с 13.3%.

5. Туризъм

Пътуванията на български граждани в чужбина през октомври 2016 са 404.0 хил. или с 20.4% над регистрираните през октомври 2015 година

Увеличение на пътуванията на български граждани в сравнение със същия месец на предходната година е отчетено към Италия - с 51.3%, Обединеното кралство - с 50.1%, бившата югославска република Македония - с 37.4%, Сърбия - с 32.6%, Германия - с

Общо Посетители/Заминаващи

32.3%, Австрия - с 24.0%, Франция - с 15.7%, Румъния - с 10.5%, Турция - с 9.6%, Гърция - с 5.3%, и други. Същевременно намаляват пътуванията към САЩ - с 12.1%, Унгария - със 7.5%, Израел - с 6.4%, и други. Най-голям относителен дял от общия брой пътувания на български граждани в чужбина през октомври 2016 формират пътуванията с други цели (гостуване, обучение, посещение на културни и спортни мероприятия) - 48.7%, следвани от пътуванията със служебна цел - 26.7%, и пътуванията с цел почивка и екскурзия - 24.6%. В сравнение с октомври 2015 г. е регистрирано увеличение при пътуванията с други цели - с 35.3%, и със служебна цел - с 20.8%, докато тези с цел почивка и екскурзия намаляват с 1.3%. През октомври 2016 с други цели са били 68.4% от пътуванията към Турция. Пътуванията със служебна цел към Нидерландия са 50.0%, а тези към Италия и Испания с цел почивка и екскурзия са съответно 50.7 и 41.1% от всички реализирани пътувания на български граждани към тези страни. През октомври 2016 посещенията на чужденци в България са 678.6 хил., или със 17.6% повече в сравнение с октомври 2015 година. Регистрирано е увеличение при всички наблюдавани цели: със служебна цел - с 22.9%, с цел почивка и екскурзия - с 18.7%, и с други цели - с 14.9%. От общия брой чужденци, посетили България през октомври 2016,

делът на гражданите от Европейския съюз е 57.1%, или с 25.0% повече в сравнение със същия месец на предходната година. Увеличават се посещенията на граждани от почти всички наблюдавани страни: от Полша - с 55.4%, Румъния - с 29.2%, Германия - с 26.1%, Обединеното кралство - с 24.2%, Белгия - с 20.6%, Франция - с 20.2%, Гърция - с 18.5%, Чешката република - със 17.6%, Австрия - с 14.1%, Италия - с 10.2%, и други. Увеличават се и посещенията на граждани от групата „Други европейски страни“¹ - с 6.9%, като най-голям е ръстът на посещенията на граждани от Украйна - с 15.0%. През октомври 2016 преобладава делът на посещенията с други цели (вкл. гостувания и транзитни преминавания) - 46.8%, следвани от посещенията с цел почивка и екскурзия - 35.7%, и със служебна цел - 17.5%. Посещенията с цел почивка и екскурзия формират 89.7% от всички посещения на граждани от Израел и 86.3% - от бившата югославска република Македония. Служебните пътувания са 58.6% от всички посещения на граждани от Полша и 55.5% - от Италия, а с други цели са 76.4% от посещенията на граждани от Румъния и 59.3% - от Гърция.

6. Бизнес климат

През ноември 2016 общият показател на бизнес климата се повишава с 0.6 пункта в сравнение с октомври, което се дължи на подобрения бизнес климат в промишлеността и търговията на дребно

Промисленост. Съставният показател „бизнес климат в промишлеността“

нараства с 1.9 пункта спрямо предходния месец в резултат на подобрените оценки и очаквания на промишлените предприемачи за бизнес състоянието на предприятията. Настоящата производствена активност се оценява като намалена, докато очакванията за дейността през следващите три месеца са по-благоприятни. Факторът, затрудняващ в най-голяма степен развитието на бизнеса, остава несигурната икономическа среда, като през последния месец се наблюдава засилване на негативното му влияние (фиг. 4 от приложението).

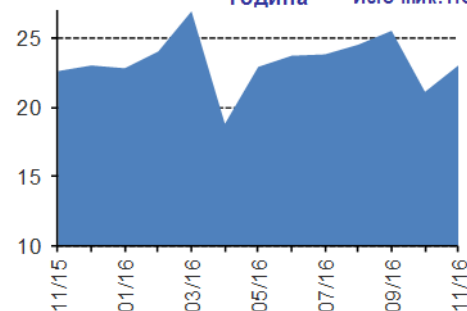
Относно продажните цени в промишлеността преобладаващите очаквания на мениджърите са те да останат без промяна през следващите три месеца.

Строителство. През ноември 2016 съставният показател „бизнес климат в строителството“ се понижава с 4.0 пункта, което се дължи на по-неблагоприятните оценки и очаквания на строителните предприемачи за бизнес състоянието на предприятията. По тяхно мнение получените нови поръчки през последния месец намаляват, като и очакванията им за строителната активност през следващите три месеца са песимистични.

Търговия на дребно. Съставният показател „бизнес климат в търговията на дребно“ нараства с 3.2 пункта в сравнение с октомври в резултат на по-оптимистичните оценки и очаквания на търговците на дребно за бизнес състоянието на предприятията. Мненията им относно обема на продажбите през последните три месеца, както и очакванията им за следващите три месеца обаче са по-неблагоприятни. Несигурната икономическа среда, конкуренцията в бранша и недостатъчното търсене продължават да са най-сериозните пречки за развитието на бизнеса. Относно продажните цени очакванията на търговците са те да останат без промяна през следващите три месеца.

Услуги. През ноември 2016 съставният показател „бизнес климат в сектора на услугите“ остава приблизително на нивото си от предходния месец. Оценките и очакванията на мениджърите за бизнес състоянието на предприятията се изместват към умерените мнения. Същевременно прогнозите им за търсенето на услуги през следващите три месеца се подобряват.

Бизнес климат в промишлеността за последните 12 месеца, спрямо същия период на предходната година
Източник: НСИ

Несигурната икономическа среда и конкуренцията в бранша остават основните фактори, затрудняващи дейността в сектора. През последния месец анкетата регистрира и засилване на неблагоприятното въздействие на фактора „недостатъчно търсене“. По отношение на продажните цени в сектора на услугите по-голяма част от мениджърите предвиждат запазване на тяхното равнище през следващите три месеца.

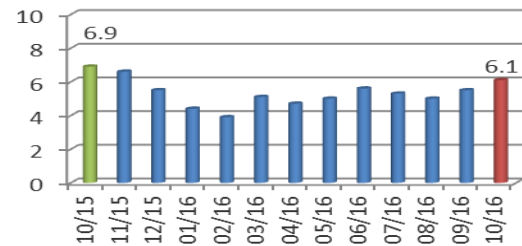
7. Цени на производител

Общият индекс на цените на производител през октомври 2016 нараства с 0.6% на месечна база и намалява с 0.7% на годишна база

Общият индекс на цените на производител през октомври 2016 нараства с 0.6% спрямо предходния месец. По-високи цени са регистрирани в преработващата промишленост - с 0.8%, и в добивната промишленост – с 0.1%, докато при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ няма изменение. По-съществено увеличение на цените в преработващата промишленост- по 0.5%, а намаление е регистрирано при производството на изделия от други неметални минерални суровини и при ремонта и инсталирането на машини и оборудване - по 0.1% се наблюдава при производството на напитки - с 0.6%, при производството на облекло и при производството на превозни средства, без автомобили. Общият индекс на цените на производител през октомври 2016 намалява с 0.7% в сравнение със същия месец на 2015 година. Намаление на цените е отчетено при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 4.0%, а увеличение е регистрирано в добивната промишленост - с 1.2%, и в преработващата промишленост - с 0.3%. В преработващата промишленост по-съществено увеличение на цените се наблюдава при обработката на кожи; производството на изделия от обработени кожи без косъм - с 2.9%, при ремонта и инсталирането на машини и оборудване - с 2.5%, и при производството на лекарствени вещества и продукти - с 1.8%, а намаление е регистрирано при производството на хартия, картон и изделия от хартия и картон и при производството на химични продукти - по 2.5%.

Общ индекс на цените на производител на вътрешния пазар

Източник:НСИ

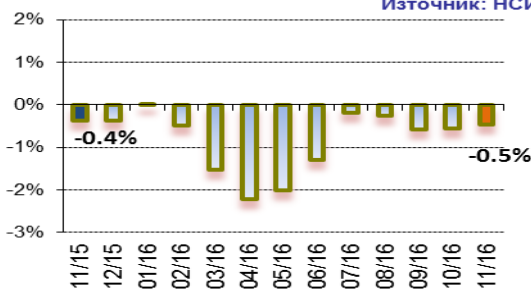

8. Инфлация

През ноември 2016 НСИ отчита 0% месечна инфлация и -0.5% годишна инфлация

Инфлация на годишна база

Източник: НСИ

По данни на НСИ през ноември 2016 месечната инфлация е 0.0%. Инфлацията от началото на годината е минус 0.5%, а годишната инфлация за ноември 2016 спрямо ноември 2015 е минус 0.5%. Средногодишната инфлация към края на ноември 2016 е минус 0.8%. Хармонизираният индекс на потребителските цени за ноември 2016 отчита месечна инфлация е минус 0.1%. Инфлацията от началото на годината е минус 1.2%, а годишната инфлация за ноември 2016 е минус 0.8%. Средногодишната инфлация за периода декември 2015 - ноември 2016 г. спрямо периода декември 2014 - ноември 2015 е минус 1.4%. В последната си ревизирана прогноза МФ предвижда 2016 година да приключи с дефлация от 1.2% на базата на международните цени на петрола, цените на енергийните стоки, както и поради намалението на цените за телекомуникации.

9. Безработица

През октомври 2016 безработицата в България намалява до 7.4% спрямо 9.8% в европейската зона

По данни на Евростат през октомври 2016 продължава тенденцията за спад на безработицата в България, а и в целия ЕС. Статистиката отчита, че без работа в България са били 243 хил. души, което е 7.4% от трудоспособното население на страната. През октомври 2015 процентът на безработица в България е бил 8.1% от трудоспособното население. Спрямо предходния месец броят на безработните намалява с 0.1 процентни пункта. В България 14.5% от младите хора са безработни. Най-съществена е младежката безработица в Гърция (45.5% през август 2016 година), Испания (43.6%) и Италия (36.4%). През октомври 2016 в ЕС 18.4% от младите хора на възраст под 25 години са без работа. Нивото на безработица в еврозоната намалява до 9.8 % през октомври 2016 спрямо ревизираните 9.9% за септември. Това е най-ниското равнище от юли 2009. и под пазарните очаквания за 10 %. Безработицата спада от рекордния си пик от 12.1 % през април 2013, но остава над рекордно ниската стойност от 7.2 % от март 2008 година.

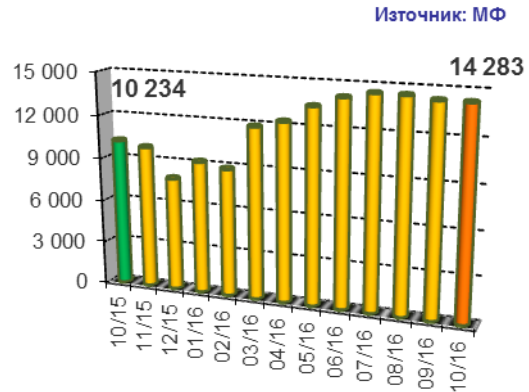
III. ФИСКАЛЕН СЕКТОР

1. Държавен бюджет

През октомври 2016 салдото по консолидираната фискална програма е положително в размер на 3 434,9 млн. лв. и заема 3.9% от БВП

По данни на МФ през октомври 2016 салдото по консолидираната фискална програма (КФП) на касова основа е положително в размер на 3 434,9 млн. лв. (3.9% от прогнозния БВП) и се формира от излишък по националния бюджет в размер на 1 965,2 млн. лв. и излишък по европейските средства в размер на 1 469,7 млн. лв. За сравнение, за същия период на 2015 бе отчетен излишък по КФП в размер на 63,9 млн. лв. (0.1% от БВП). Факторите за подобрието на бюджетната позиция продължават да бъдат по-високите приходи и по-ниското усвояване на капиталовите разходи. Освен добрите параметри по приходите по националния бюджет влияние върху текущото салдо по КФП оказват и сметките за средства от ЕС, където превишението на приходите над разходите представлява 1.7 % от прогнозния БВП. Постъпилите приходи и помощи по консолидираната фискална програма (КФП) към октомври 2016 са в размер на 28 289,5 млн. лв. или 85.7% от годишните разчети. Съпоставено с десетте месеца на 2015 приходите и помощите нарастват с 1 755,0 млн. лв. (6.6%). Ръстът спрямо предходната година се дължи на по-високите данъчни и неданъчни приходи, които нарастват с 2 067,2 млн. лв., докато постъпленията в частта на помощите (възстановени средства от Европейската комисия) са по-малко. Следва обаче да се отбележи, че изпълнението на годишните разчети при помощите към октомври е високо (97.3%) и се очаква в годишен план постъпленията от помощи да надвишат планираните. Общата сума на данъчните постъпления (вкл. приходите от осигурителни вноски) възлиза на 22 308,6 млн. лв., което представлява 85.8% от планираните за годината приходи. Съпоставено с октомври 2015 данъчните постъпления нарастват номинално с 8.3% (1 708,0 млн. лв.). Приходите от *преки данъци* са в размер на 3 975,1 млн. лв. или 84.8% от предвидените в разчетите за годината, като спрямо октомври 2015 нарастват с 357,1 млн. лв. (9.9%). Приходите от *косвени данъци* са в размер на 11 471,3 млн. лв., което е 86.5% от разчетите по ЗДБРБ за 2016. Съпоставено с края на месец октомври 2015. постъпленията в групата нарастват с 915,8 млн. лв. (8.7%). Постъпленията от ДДС за десетте месеца на годината са в размер на 7 276,0 млн. лв. или 86.5% от планираните за годината. Съпоставени с предходната година приходите от ДДС нарастват с 613,4 млн. лева. Размерът на невъзстановения ДДС към края на октомври е 109,5 млн. лева. Ръст се отчита и при приходите от акцизи, които възлизат на 4 023,2 млн. лв. (86.1% от разчетените за годината), като спрямо октомври 2015 нарастват със 7.5% или 281,3 млн. лева. Постъпленията от мита са 144,6 млн. лв. или 96.4% от разчета за годината. Постъпленията от *други данъци* (вкл. имуществени данъци и др. данъци по ЗКПО) са в размер на 859,2 млн. лв. или 94.3% изпълнение на годишните разчети. Приходите от *социално и здравноосигурителни вноски* са 6 003,0 млн. лв. което представлява 84.1% от разчетените за годината. Съпоставено с предходната година, приходите от осигурителни вноски нарастват номинално с 5.6% (320,4 млн. лева). Неданъчните приходи са в размер на 3 504,8 млн. лв., което представлява 78.2% изпълнение на годишните разчети или с 359,2 млн. лв. (11.4%) повече спрямо края на октомври 2015 година. Приходите от помощи към 31.10.2016 г. са в размер на 2 476,2 млн. лв. или 97.3 % от планираните за годината. Разходите по консолидираната фискална програма (вкл. вноската на Република България в бюджета на ЕС) към октомври 2016 г. възлизат на 24 854,6 млн. лв., което е 71.4% от годишните разчети. За сравнение разходите по КФП към октомври 2015 бяха в размер на 26 470,6 млн. лева. По-ниското усвояване на разходите през изминалите месеци на годината е свързано преди всичко със забавяне при някои капиталови разходи (основно по сметките за средства от ЕС), което се дължи от една страна на ниското усвояване през началния етап на изпълнение на проектите по новия програмен период 2014-2020 г., и от друга - на изместване на голяма част от капиталовите разходи в края на годината, поради технологични фактори. Нелихвените разходи са в размер на 23 493,6 млн. лв., което представлява 72.0% от годишните разчети. *Текущите нелихвени разходи* към октомври 2016 са в размер на 21 729,0 млн. лв. (82.0% от разчета за годината), *капиталовите разходи* (вкл. нетния прираст на държавния резерв) възлизат на 1 764,6 млн. лв. (28.9% от разчетите към ЗДБРБ за 2016). Лихвените плащания са в размер на 673,2 млн. лв. или 83.9% от планираните за 2016 година. Частта от вноската на Република България в бюджета на ЕС, изплатена към октомври 2016 от централния бюджет, възлиза на 687,7 млн. лв., което е в съответствие с действащото към момента законодателство в областта на собствените ресурси на ЕС, Решение на Съвета 2007/436/ЕО, Евратом относно системата на собствените ресурси на Европейските общности и Регламент на Съвета № 1150/2000, изменен с Регламент № 2018/2004, Регламент № 105/2009 и Регламент № 1377/2014, за прилагане на Решение 2007/436/ЕО. Размерът на фискалния резерв към 31.10.2016 г. е 14,3 млрд. лв., в т.ч. 12,7 млрд. лв. депозити на фискалния резерв в БНБ и банки и 1,6 млрд. лв. вземания от фондовете на Европейския съюз за сертифицирани разходи, аванси и други.

Фискален резерв (BGN млн.)

2. Държавен дълг

През октомври 2016 дългът на подсектор „Централно управление“ възлиза на 13 235,8 млн. евро и заема 29.1% от БВП

По данни на МФ през октомври 2016 дългът на подсектор „Централно управление“ възлиза на 13 235,8 млн. евро. Вътрешните задължения са в размер на 3 416,9 млн. евро, а външните - в размер на 9 819,0 млн. евро. Относителният дял на дълга на подсектор „Централно управление“ към БВП възлиза на 29.1%, като делът на вътрешния дълг е 7.5%, а на външния дълг – 21.6%. В структурата на дълга на подсектор „Централно управление“ в края на периода вътрешните задължения заемат дял от 25.8%, а външните - от 74.2%. Гарантираният дълг на подсектор „Централно управление“ през октомври достига до 189,7 млн. евро, от които 33,5 млн. евро са вътрешните гаранции, а съотношението държавногарантиран дълг/БВП е в размер на 0.4%.

Източник: МФ
Теглене на данни чрез: CIBC Data Manager

IV. ПАРИЧЕН СЕКТОР

През ноември 2016 широките пари (паричният агрегат М3) са в размер на 78.641 млрд. лева и нарастват с 8.1% на годишна база. Вътрешният кредит е в размер на 49.848 млрд. лева и намалява с 3.7% на годишна база

По данни на БНБ през ноември 2016 широките пари (паричния агрегат М3) се увеличават на годишна база с 8.1% при годишно нарастване от 8.1% през октомври 2016 година. В края на ноември 2016 широките пари са 78.641 млрд. лв. (89.1% от БВП) при 77.816 млрд. лв. към октомври 2016. Най-бързоликвидният им компонент – паричният агрегат М1, се увеличава през ноември т. г. с 13.5% на годишна база (13.8% годишен ръст през октомври 2016 година). В края на ноември 2016 привлечените средства от клиенти са 69.197 млрд. лв. (78.4% от БВП), като годишното им увеличение е 7.7%. Депозитите на Нефинансови предприятия са 18.890 млрд. лв. (21.4% от БВП) в края на ноември 2016 година. В сравнение със същия месец на 2015 те се увеличават със 7.9%. Депозитите на финансовите предприятия нарастват с 22.1% на годишна база през ноември 2016 година и в края на месеца достигат 3.953 млрд. лв. (4.5% от БВП). Депозитите на Домакинства и НТООД са 45.144 млрд. лв. (51.1% от БВП) в края на ноември 2016 година. Те се увеличават с 6.8% спрямо същия месец на 2015. През ноември 2016 вътрешният кредит е в размер на 49.848 млрд. лева, заема 56.5% от БВП и намалява с 3.7% на годишна база. В края на ноември 2016 кредитите за неправителствения сектор са 51.480 млрд. лв., заемат 58.3% от БВП и се увеличават на годишна база с 0.5%. Изменението в размера на кредитите за неправителствения сектор е повлияно от нетните продажби на кредити от Други парично-финансови институции (Други ПФИ), чиито обем за последните дванадесет месеца е 242.1 млн. лева. На годишна база продадените кредити от Други ПФИ са 276.9 млн. лв. (в т. ч. 39 млн. лв. през ноември 2016 година), а обратно изкупените кредити – 34.8 млн. лв. (в т. ч. 2.6 млн. лв. през ноември 2016 година). Кредитите за Нефинансови предприятия намаляват с 0.2% на годишна база през ноември 2016 и в края на месеца достигат 30.994 млрд. лв. (35.1% от БВП). Кредитите за Домакинства и НТООД са 18.605 млрд. лв. (21.1% от БВП) в края на ноември 2016 година. Спрямо същия месец на 2015 те се увеличават с 1.6%. В края на отчетния месец жилищните кредити са 8.809 млрд. лв. и нарастват на годишна база с 1.6%. Потребителските кредити възлизат на 7.342 млрд. лв. и се понижават с 0.2% спрямо ноември 2015. На годишна база другите кредити се увеличават със 7.2% като достигат 2.454 млрд. лева (вкл. овърдрафтите). Кредитите, предоставени на финансови предприятия, са 1.500 млрд. лв. (1.7% от БВП) в края на ноември 2016 година. В сравнение с ноември 2015 те се увеличават с 27.9%. По данни на БНБ през ноември 2016 относителният дял на лошите и реструктурирани кредити намалява с 0.2 процентни пункта до 16.4%. Относителният дял на лошите и реструктурирани кредити на нефинансовите предприятия се запазва на ниво от 17.5% спрямо предходния месец, но намалява с 1.3 процентни пункта спрямо същия период на предходната година. Относителният дял на лошите и реструктурирани кредити на домакинствата намалява с 0.4 процентни пункта спрямо октомври 2016 и с 2.4 процентни пункта спрямо същия период на предходната година.

V. КАПИТАЛОВ ПАЗАР

През ноември 2016 бенчмаркът на БФБ-София SOFIX нараства до 563.24 пункта

По данни на БФБ-София през ноември 2016 борсовите измерители на капиталовия пазар в България продължават да се повишават, като единствено изключение прави имотният BGREIT, който записва загуба от 0.17%, спускайки се до ниво от 103.97 пункта. Бенчмаркът на БФБ-София SOFIX добавя над половин процент до 563.24 пункта. BVBX40 и BGR30 добавят съответно - 0.71% и 0.58%. Продължава активното прехвърляне на акции на Химимпорт АД. Изтъргувани близо 104 хил. книжа на средна цена от 1.59 лева за брой. 59 746 акции минаха по

позицията на ТБ ЦКБ АД. Силен инвеститорски интерес има и към Зърнени Храни България АД, Сирма Груп Холдинг и Софарма АД. На сегмента за търговия с книжа на дружествата със специална инвестиционна цел минаха книжа на шест компании - Актив Пропъртис, Фонд за недвижими имоти България, Адванс Терафонд, ФеърПлей Пропъртис, Софарма имоти Аи Експат Бета. Слаб е интересът към компенсаторните записи - едва 6 882 лота. Активно върви търговията с книжата на единствения борсово търгуван фонд у нас БТФ Expat Bulgaria SOFIX UCITS ETF - 30 197 лота на средна цена от 1.059 лева за брой.

Индексите на БФБ на месечна база				
Дата	Sofix	BGBX40	BGREIT	BGTR30
10.2015	446.9	89.9	95.6	370.0
11.2015	435.6	88.0	94.9	363.6
12.2015	460.9	92.8	97.0	383.8
01.2016	448.4	90.7	98.3	371.4
02.2016	447.4	89.9	100.5	373.4
03.2016	446.4	89.4	100.0	373.0
04.2016	442.6	89.1	100.3	372.0
05.2016	441.3	87.8	101.4	368.7
06.2016	455.6	89.2	102.2	377.8
07.2016	458.2	89.6	100.9	381.8
08.2016	464.7	90.0	102.5	384.9
09.2016	504.6	96.1	103.3	404.6
10.2016	531.8	100.9	104.6	420.1
11.2016	562.8	120.7	103.5	439.1

Източник: Българска фондова борса-София

VII. БАНКОВ СЕКТОР

Към 31 октомври 2016 печалбата на банковата система е 1187 млн. лв., или с 280 млн. лв. по-висока от реализираната за същия период на миналата година

През октомври 2016 банковата система на България отчита нарастване на депозитите, на балансовия капитал и на печалбата. Ликвидната позиция остава силна, като отчетаните в края на месеца ликвидни активи се увеличават с 223 млн. лв. до 28.9 млрд. лв. В резултат нивото на коефициента на ликвидните активи, изчисляван по Наредба № 11 на БНБ, остава високо – 37.32%. Към 30 септември 2016 съотношенията за капиталова адекватност² на банковата система леко се повишават в сравнение с отчетените в края на второто тримесечие на годината. Съотношенията на обща капиталова адекватност, на капитала от първи ред и на базовия собствен капитал от първи ред в края на септември са съответно 22.79%, 21.48% и 21.00%. Към 31 октомври 2016 печалбата на банковата система е 1187 млн. лв., или с 280 млн. лв. по-висока от реализираната за същия период на миналата година. Натрупаните от началото на 2016 г. разходи за обезценка по кредити и вземания възлизат на 613 млн. лв. (при 653 млн. лв. в края на октомври 2015). През месеца активите нарастват с 0.8% до 90.6 млрд. лв. В резултат на растежа при другите депозити на виждане позицията пари и парични салда в централни банки и други депозити на виждане се увеличава с 2.9% (484 млн. лв.), а нейният дял в общите активи достига 19.3%. Балансовата сума на кредитите и авансите нараства, докато портфейлите с ценни книжа слабо намаляват (с 0.1%, 16 млн. лв.). През отчетния месец дяловете на кредитите и авансите и на портфейлите с ценни книжа в общите активи на системата не се променят съществено, като в края на октомври са съответно 61.7% и 14.1%. През октомври брутните кредити и аванси нарастват с 1.1% (827 млн. лв.). Вземанията от кредитни институции се увеличават с 577 млн. лв. (5.9%). В брутния кредитен портфейл на банковия сектор (без кредитите и авансите за секторите „централни банки“ и „кредитни институции“) е отчетен месечен темп на нарастване от 0.9% (486 млн. лв.). Увеличават се най-вече кредитите за нефинансови предприятия (с 371 млн. лв., 1.1%). Растеж се наблюдава и при кредитирането на домакинства (с 66 млн. лв., 0.4%) и на други финансови предприятия (с 52 млн. лв., 2.6%). Заемите за сектор „държавно управление“ намаляват (с 2.7 млн. лв., 0.5%). Сумата на депозитите в банковата система в края на октомври възлиза на 76.8 млрд. лв. Най- съществен месечен растеж в абсолютна стойност се наблюдава при привлечения ресурс от нефинансови предприятия – с 450 млн. лв. Увеличение е отчетено също и при депозитите на домакинства (с 285 млн. лв., 0.6%) и средствата на кредитни институции (с 250 млн. лв., 6.1%). Намаляват депозитите на други финансови предприятия (с 303 млн. лв., 7.1%) и на сектор „държавно управление“ (с 1.8 млн. лв., 0.1%). Към 31 октомври балансовата позиция собствен капитал на банковата система възлиза на 12.3 млрд. лв., като бележи месечен растеж със 124 млн. лв. (1.0%). Увеличават се внесенят капитал, натрупаният друг всеобхватен доход, другите резерви и печалбата.

БНБ определи ниво на антицикличния буфер за първо тримесечие 2017

БНБ определи, съгласно чл. 5, ал. 3 и ал. 4 от Наредба № 8 на БНБ за капиталовите буфери на банките, ниво на антицикличния буфер, приложим към кредитни рискови експозиции в Република България, в размер на 0% за първото тримесечие на 2017, както и приложимото съотношение кредити към БВП и неговото отклонение от дългосрочния тренд; референтния индикатор, подпомагащ преценката при определяне на антицикличния буфер; и обосновката за нивото на антицикличния буфер.

Ниво на антицикличния капиталов буфер през първо тримесечие на 2017	Съотношение кредит/БВП към трето тримесечие на 2016 г.	Отклонение на съотношението кредит/БВП от дългосрочната му стойност към трето тримесечие на 2016 г.	Референтен индикатор, изчислен в съответствие с чл. 5, ал. 1 от Наредба № 8 на БНБ
0%	107.7%	-47.4 пр. пункта	0%

Към момента не се отчита натрупване на цикличен системен риск в икономиката предвид наблюдаваното отрицателно отклонение на съотношението кредит/БВП от дългосрочната му стойност.

БНБ прие нови основания за изплащане на гарантирани влогове

По предложение на Фонда за гарантиране на влоговете в банките (ФГВБ) Управителният съвет на БНБ прие нова Наредба за условията и реда за изплащане на гарантираните размери по влоговете. С нея се добавят нови основания за започване на изплащането на гарантираните влогове освен отнемането на лиценза на финансова институция. Новият нормативен акт привежда процедурата в съответствие с влезлия в сила на 14 август 2015 г. Закон за гарантиране на влоговете в банките (ЗГВБ). С него България прие европейската директива, която задължава властите да започнат изплащането в кратки срокове след затварянето на финансова институция. След възникването на казуса с КТБ страната дори беше заплашена от наказателна процедура заради това, че изплащането на депозитите започна шест месеца след затварянето на банката като се изчакваше отнемането на лиценза ѝ. В съответствие с директивата и променения през 2015 г. закон изплащането на суми по гарантираните влогове от страна на ФГВБ следва да започне не по-късно от 7 работни дни от датата на настъпването на основание за изплащане на гарантираните влогове. В допълнение към досега съществуващото основание - отнемане на лиценза, се добавят две нови - решение на БНБ за установяване, че влогове в банка са неналични, или акт на съдебен орган, с който по причини, пряко свързани с финансовото състояние на банката, се препяства предявяването на вземанията на вложителите срещу банката. Наредбата урежда условията и реда за предоставяне на ФГВБ на необходимата за изплащането информация от страна на органите на банка; формата и съдържанието на тази информация, определянето на обслужваща банка или банки, чрез които ще се извърши изплащането; изискуемите от вложителите документи във връзка с получаването на средствата по гарантираните им влогове, сроковете и редът за достъп до техните средства.

МЕТОДОЛОГИЧЕСКИ БЕЛЕЖКИ

ВЪНШЕН СЕКТОР

ТЕКУЩА СМЕТКА

От 17 април 2015 в съответствие с Календара за разпространение на статистически данни БНБ започна регулярното публикуване на месечни данни за платежния баланс, съставени по шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция (МВФ, 2008). В Европейския съюз преминаването към новите методологически изисквания на шестото издание на Ръководството бе координирано от Европейската система на централните банки и Европейската статистическа система. С шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международната инвестиционна позиция (МВФ, 2008) се въвеждат съществени методологически промени в отчитането на търговията със стоки и на търговията с услуги. На основата на тяхната икономическа същност отделни подстатии се прекласифицират от статия Стоки (внос и износ) в статия Услуги (внос и износ), и обратно. Тези методологически промени водят до различия между данните за износа и вноса на стоки, съставяни от БНБ за статистиката на платежния баланс, и тези съставяни от НСИ за статистиката на външната търговия. Поради това няма равенство между данните за износа, вноса и търговско салдо, съставяни от НСИ, и данните за износа, вноса и търговско салдо, съставяни от БНБ за статистиката на платежния баланс. Съгласно статистиката на външната търговия, износът на стоки за първите два месеца на 2015 е в размер на 3483.1 млн. EUR, като се увеличава с 249.1 млн. EUR (7.7%) в сравнение със същия период на 2014 (3234 млн. EUR). Вносът на стоки за януари – февруари 2015 възлиза на 3856.9 млн. EUR, като се повишава с 58.9 млн. EUR (1.6%) спрямо същия период на 2014 (3797.9 млн. EUR). За отчетния период на 2015 търговското салдо е отрицателно в размер на 373.8 млн. EUR (0.9% от БВП), като дефицитът намалява със 190.2 млн. EUR спрямо януари – февруари 2014 (дефицит в размер на 564 млн. EUR, 1.3% от БВП). Предвид аналитичното значение на данните за износа и вноса на стоки от статистиката на външната търговия БНБ ще продължи практиката да подготвя кратък текст за динамиката на външната търговия, както и поддържането на съответните серии от данни. Тези материали се съдържат в публикацията Платежен баланс и са публикувани на интернет страницата на БНБ. По-подробна информация за тези методологически промени има в материала Съставяне на статистиката на платежния баланс съгласно методологията на шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международната инвестиционна позиция. По отношение на преките инвестиции с шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция се въвежда съществено различен принцип при представянето им в платежния баланс – принципът Актив/Пасив. Предвид аналитичното значение на досегашното представяне – на база на принципа на първоначалната посока на инвестицията, в приложението Преки инвестиции към публикацията Платежен баланс и в таблиците за преките инвестиции данните ще продължат да бъдат представяни и в съответствие с принципа на първоначалната посока на инвестицията. В съответствие с принципа на първоначалната посока на инвестицията, преките чуждестранни инвестиции в страната за февруари възлизат на 53.9 млн. EUR (при 94.7 млн. EUR за февруари 2014). За януари – февруари 2015 преките чуждестранни инвестиции в страната са в размер на 128.2 млн. EUR (при 137.7 млн. EUR за януари – февруари 2014). Преките инвестиции в чужбина за февруари възлизат на 9.4 млн. EUR (при 5.7 млн. EUR за февруари 2014). За януари – февруари 2015 преките инвестиции в чужбина са отрицателни в размер на 16.6 млн. EUR (при положителни в размер на 108.7 млн. EUR за януари – февруари 2014). По-подробна информация за преките инвестиции има в приложението Преки инвестиции (януари – февруари 2015) на публикацията Платежен баланс, а данни – в таблица 10 – Преки инвестиции на публикацията. Текущата сметка обхваща получаването и предоставянето на стоки и услуги, доход и текущи трансфери между страната и останалия свят. Потоците, записани в кредитната страна, представляват тази част на брутния вътрешен продукт, предоставени на останалия свят (износ на стоки и услуги), както и предоставянето на фактори на производство, изразени чрез получен (или който следва да бъде получен) доход – компенсация на наетите и инвестиционен доход (лихви, дивиденди и др.). Включват се също така и компенсиращи записи за безвъзмездно получени реални и финансови ресурси (трансфери). Потоците в дебитната страна представляват брутния продукт, създаден в останалата част на света и

придобит от националната икономика (внос на стоки и услуги), както и придобиването на фактори на производство, изразени чрез платен (или който следва да се плати) доход. Включват се също така и компенсиращи записи за безвъзмездно предоставени реални и финансови ресурси. Статията Стоки в текущата сметка на платежния баланс обхваща преносими стоки, за които е налице смяна на собствеността между резиденти и нерезиденти. Данните за вноса и износа FOB (Free on board) са базирани на митнически декларации като кодовете, използвани в тях са по „Хармонизираната система за описание и кодиране на стоките“, на Световната митническа организация, въведена през 1988 и допълнена през 1992. Считано с данните за януари 2006 Българската народна банка и Националният статистически институт съвместно прилагат разработена от тях методология за оценка на вноса по цени fob и на приходите и разходите за товарен транспорт. Методологията се базира на анализ на съотношенията cif – fob при вноса на стоки в зависимост от различните видове доставки по вноса, както и от използвания транспорт и националност на превозвача. При представяне на географското разпределение на данните за износа и вноса в платежния баланс на страната се следват следните правила:

Съгласно EURпейските Регламенти, при търговия със страни членки на ЕС:

- при пристигания - страната партньор е страната членка, от която стоките се изпращат за България.
- при изпращания - страната партньор е страната членка, за която се изпращат стоките.

При данните за търговията със страни извън ЕС:

- при внос - страната партньор е тази, която е произвела стоката, наречена “страна на произход”.
- при износа - страната партньор е тази, която ще потребява стоките наречена “страна на потребление”.

Статията Услуги обхваща транспортни, туристически и други услуги.

Българската народна банка извлича данните за товарния транспорт от данните за външната търговия и за пътническия транспорт от данните за туризма на базата на оценки. Считано с данните за м. януари 2006 БНБ въведе нова методология за оценка на приходите и разходите за товарен транспорт. Приходите от товарен транспорт се формират от оценката на приходите на местни превозвачи свързани с износа на стоки на страната. Разходите се калкулират като оценка на разходите направени от местни лица в полза на чуждестранни превозвачи, свързани с вноса на стоки в страната. Приходите и разходите се оценяват по типове транспорт и националност на превозвача. С въвеждането на системата „ИНТРАСТАТ“, от януари 2007 настъпиха промени и в начина на оценяване на приходите и разходите от товарен транспорт на България с останалите страни – членки на ЕС. Поради по-големия срок за получаване от НСИ на подробни данни за търговията на България с останалите страни – членки на ЕС, към датата на публикуване на първоначалния отчет за платежния баланс за съответния месец (42 дни след края на отчетния период) предварителната оценка за приходите и разходите от товарен транспорт е изчислена на база на данните от предходни години. Тези оценки подлежат на ревизия след получаване на предварителните подробни данни (с детайли по страни и стоки) за търговията с останалите страни – членки на ЕС за отчетния месец.

Статия Пътувания обхваща стоки и услуги, включително тези, свързани със здравни и образователни услуги, предоставени на туристи, пътуващи служебно или лично. До края на 2006 данните за туризма се базират на данни от Министерството на вътрешните работи относно броя на туристите, пресекли границата, както и на оценки на разходите, извършени от един турист на база на методология за оценяване на приходите и разходите от туристически услуги – „Методология за оценка на приходите и разходите от пътувания и туризъм в платежния баланс на България“ (Българска народна банка, Министерство на търговията и туризма, 18 ноември 1999). От началото на 2007 данните за броя на чуждестранните граждани, посетили страната се базират на информация от НСГП и дооценки на НСИ. С данните за м. януари 2010 БНБ въведе нова методология за оценка на приходите и разходите за пътувания и пътнически транспорт. Най-общо моделът за оценка на статия Пътувания се базира на производението на броя на презграничните пътувания по размера на направените разходите за едно пътуване от съответния тип (за по-подробна информация виж „Методология за оценка на статии „Пътувания“, “Пътнически транспорт” и “Компенсация на наетите - кредит” на платежния баланс на България“ (Българска народна банка, март 2010)). Оценките за броя и структурата на презграничните пътувания се базират на данни от Министерството на вътрешните работи относно броя на пресичанията на държавната граница и дооценки на Националният статистически институт. Оценките на размера на разходите, направени по време а едно пътуване са построени в резултат на данните събрани от

проведеното от БНБ Проучване на границата сред пътуващите български и чуждестранни граждани (юли 2007 – август 2008). С публикуването на данните за месец януари 2010 бяха ревизирани данните за периода 2007 - 2009.

Статията Други услуги обхваща постъпленията и плащанията по всички останали категории услуги, различни от тези, свързани с транспорт или пътувания (съобщителни, строително-монтажни, финансови, застрахователни, лизингови, услуги в областта на науката, културата и спорта и др.). Източници на информация по тази статия до края на 2009 са отчетите на банките за извършения от тях и техните клиенти износ и внос на нефакторни услуги и на фирмите, които предоставят тримесечна информация за сметките си в чужбина. От 1 януари 2010 влезе в сила Регламент (ЕО) № 924/2009 на ЕУРпейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 относно презграничните плащания в рамките на Общността и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2560/2001, с който се повиши до 100 000 BGN прага, под който са премахнати задълженията за отчитане въз основа на сетълмент, наложени на доставчиците на платежни услуги за целите на статистическото отчитане на платежния баланс, които са свързани с платежни операции на техни клиенти. Качеството и обхвата на събираната от банките информация зависи в голяма степен от размера на прага, над който банките докладват на БНБ информация за извършвани от тях операции между резиденти и нерезиденти. Въвеждането на праг от 50 000 EUR, считано от 1 януари 2010, при липса на алтернативен източник, би довело до силно влошаване качеството на данните за платежния баланс на страната и преди всичко на текущата сметка. Направеният анализ показва, че загубата на информация при някои видове услуги би достигнала до 90%. Поради това БНБ промени методологията за събиране на данни за износа и вноса на услуги и някои други операции в текущата сметка на платежния баланс. От 1 януари 2010 влезе в сила Регламент (ЕО) № 924/2009 на ЕУР пейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 относно презграничните плащания в рамките на Общността и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2560/2001, с който се повиши до 100 000 BGN прага, под който са премахнати задълженията за отчитане въз основа на сетълмент, наложени на доставчиците на платежни услуги за целите на статистическото отчитане на платежния баланс, които са свързани с платежни операции на техни клиенти. Качеството и обхвата на събираната от банките информация зависи в голяма степен от размера на прага, над който банките докладват на БНБ информация за извършвани от тях операции между резиденти и нерезиденти. Въвеждането на праг от 50 000 EUR, считано от 1 януари 2010, при липса на алтернативен източник, би довело до силно влошаване качеството на данните за платежния баланс на страната и преди всичко на текущата сметка. Направеният анализ показва, че загубата на информация при някои видове услуги би достигнала до 90%. Поради това БНБ промени методологията за събиране на данни за износа и вноса на услуги и някои други операции в текущата сметка на платежния баланс. От началото на 2010 БНБ провежда регулярно тримесечно проучване на постъпленията и плащанията между местни и чуждестранни лица във връзка с получаването и предоставянето на услуги, възнаграждения, осигуровки и безвъзмездните постъпления и плащания, които се включват в текущата сметка на платежния баланс. На база на данните събрани от това проучване, с данните за януари 2011 са публикувани ревизирани данни за месеците на 2010. За целите на месечното отчитане на платежния баланс се използват данните от банките за постъпленията и плащанията, свързани с износ и внос на услуги над прага от 100 000 BGN, както и дооценки на БНБ за постъпления и плащания под прага от 100 000 BGN. След получаване на тримесечните данни от проучването сред предприятията извършващи внос и износ на други услуги данните подлежат на ревизия.

Статията Доход включва две категории: (1) компенсации на наетите и (2) инвестиционен доход. Компенсациите на наетите обхващат надници, заплати и други плащания към нерезиденти, работещи в страната, или получени от резидентите, работещи в чужбина. Компенсациите на наетите обхващат и доход реализиран в резултат на неофициална заетост. За периода от април 2001 до декември 2006 БНБ оценява този поток съгласно "Методология за оценка на потоците, дължащи се на неофициална заетост", 14 март 2006. С данните за януари 2010 бе въведена нова методология за оценка на кредитната страна на статия Компенсациите на наетите (виж „Методология за оценка на статии „Пътувания“, „Пътнически транспорт“ и „Компенсация на наетите - кредит“ на платежния баланс на България“ (Българска народна банка, март 2010). С публикуването на данните за месец януари 2010 бяха ревизирани данните за периода 2007 - 2009.

Инвестиционният доход покрива постъпления и плащания на доход, свързан с външни финансови активи и пасиви – по директни инвестиции (дивиденди и реинвестирана печалба), портфейлни инвестиции, други

инвестиции и по резервни активи.

Трансфери са всички реални ресурси и финансови средства, предоставени безвъзмездно от една икономика на друга. Текущите трансфери засягат пряко нивото на разполагаемия доход на една икономика и потреблението на стоки и услуги. В този смисъл, текущите трансфери намаляват дохода и потребителските възможности на страната донор и увеличават дохода и потребителските възможности на страната получател. В Текущи трансфери се включват постъпилите средства по предприсъединителните и присъединителните фондове на Европейския съюз, парични преводи от частни лица, както и дарения, помощи, наследство, печалби от лотарии, пенсии, данъци, вноски за социални осигуровки и др. С данните за м. януари 2010 БНБ въведе нова Методология за оценка на статия „Парични преводи от българи, живеещи постоянно в чужбина”. Статията „Парични преводи от българи, живеещи постоянно в чужбина” е подстатия на статията „Текущи трансфери, кредит” в текущата сметка на платежния баланс и е балансираща статия за безвъзмездно получени ресурси в брой или в натура. Въвеждането на новата методология за отчитане на тези потоци се налага основно поради промяна в официалния праг на отчитане на търговските банки и поради необходимост от обхващане на трансферите, извършени не само по официален път, но и по неофициални канали. Оценка на емигрантските преводи се базира на умножението на броя български емигранти, преобладаващи пари към техни близки, по сума на средния трансфер. Тези изчисления се правят съответно за официалния и неофициалния канал на трансфериране. Сумирането на средствата трансферирани по двата канала представлява общата сума на преводите от български емигранти. Данните за броя на българските емигранти се базира на информацията от Държавната агенция за българите в чужбина, българските посолства в чужбина и данни на EURстат. Данните за процента на български емигранти, трансфериращи към техни близки в страната, за дела на трансфериращи по официален канал и неофициален канал и за средния трансфер за всеки от трансферните канали се базира на данни от Проучване на границата сред пътуващите български и чуждестранни граждани (август 2007– юли 2008), проведено от БНБ чрез външен изпълнител. С публикуването на данните за месец януари 2010 бяха ревизирани данните за периода 2007 - 2009.

КАПИТАЛОВА СМЕТКА

Капиталовата сметка включва две категории: (1) капиталови трансфери и (2) придобиване или предоставяне на нематериални, нефинансови активи. Когато са в натура, капиталовите трансфери включват (1) прехвърляне на собственост на основни средства, или (2) безвъзмездно опрощаване на пасив от страна на кредитора. Когато е налице плащане, един трансфер е капиталов, когато е свързан със или зависим от придобиване или предоставяне на основни средства (например инвестиционни субсидии).

ФИНАНСОВА СМЕТКА

Финансовата сметка обхваща всички транзакции (реално извършени и начислени) във външните финансови активи и пасиви на една икономика. Външните активи и пасиви са класифицирани основно според типа на инвестицията. Финансовата сметка включва (1) преки инвестиции, (2) портфейлни инвестиции и (3) други инвестиции. Преки инвестиции включва преки инвестиции в чужбина, преки инвестиции в страната и сливания и придобивания. Пряка инвестиция е категория в международните инвестиции, при която резидент на една икономика – директен инвеститор – придобива дълготраен интерес (поне 10% от дяловия капитал или правото на глас) в предприятие, намиращо се в друга икономика – директно инвестиционно предприятие. Директната инвестиция включва както първоначалната транзакция, чрез която се установява отношението между директния инвеститор и директното инвестиционно предприятие, така и всички последващи транзакции между тях. Транзакциите могат да касаят промяна в участието на директния инвеститор в капитала на инвестиционното предприятие, промяна във вътрешнофирмената задлъжнялост, както и дела на директния инвеститор в неразпределената печалба/загуба на предприятието за отчетния период. Преките инвестиции в чужбина се отчитат като актив, преките инвестиции в страната – като пасив

В подстатията Сливания и придобивания се отразяват всички сделки по сливания и придобивания, с цел да се елиминира тяхното влияние върху отчетните данни за преките инвестиции в страната. Международната практика показва, че извършването на такива транзакции като цяло не води до увеличаване на производствените мощности и на заетостта, както и че направените изводи от анализа на данните за преките инвестиции в които са включени данните за сделки по сливане и придобиване могат да бъдат неточни относно размера на инвестициите, тяхната динамика, отраслова и географска структура. (Виж “European Central Bank, Eurostat, Foreign Direct Investment Task Force Report”, March 2004, para.332).

Портфейлни инвестиции включва портфейлни инвестиции, активи и портфейлни инвестиции, пасиви. Портфейлните инвестиции са вложения в акции, когато техният размер не надвишава 10% от дяловия/акционерен капитал на дружеството, вложения в облигации, бонове, инструменти на паричния пазар или други търгуеми ценни книжа.

Други инвестиции включва търговски кредити, заеми, валутни депозити и други активи и пасиви.

В платежния баланс под търговски кредит се разбират вземания между партньори по търговска сделка, които не са секюритизирани с търгуеми ценни книжа.

Статия Заеми включва получени и изплатени главници по дългосрочни и краткосрочни заеми между резидент и нерезидент, които заеми не са секюритизирани с търгуеми ценни книжа. От статия Заеми, пасиви се изключват транзакциите, свързани с получаване или погасяване на главници по кредити, отпуснати от МВФ, както и получаването на главници по заеми, отпуснати в подкрепа на платежния баланс. Последните се записват в съответните статии на група Д. Резерви и друго финансиране.

Статията Валута и депозити представя в актива си измененията във валутните депозити на резиденти в чужбина, а в пасива си – измененията в задълженията на банките, опериращи на територията на България към нерезиденти в местна и чужда валута. Съгласно основните принципи, залегнали в „Ръководството по платежен баланс“ (МВФ, 1993), при отчитане на промените във валутните депозити, Българската народна банка елиминира промените в тях, дължащи се на валутно-курсови разлики.

Статиите Други активи и Други пасиви включват осъществените транзакции по разни разчети, непокрити в останалите категории и натрупаните просрочия на дъл

Грешки и пропуски (нето) е компенсаторна статия. Тя съществува в представянето на платежния баланс, защото системата за набиране на данни, която Българската народна банка използва, не е затворена, а представлява комбинация от различни източници на информация. За разлика от други статистически отчети, като например паричната статистика, набирането на информацията, необходима за съставяне на платежния баланс, не може да се ограничи само до използването на счетоводните отчети на банките като единствен източник на данни. Колебанията в Грешки и пропуски (нето), както в знака, така и в размера, се дължат главно на: (1) ревизии на данните за вноса и износа (2) усъвършенстване на методологията за компилиране на отделните статии на платежния баланс и (3) съществуването на обективни ограничения при събиране на информацията по отделни статии на баланса.

РЕЗЕРВИ И ДРУГО ФИНАНСИРАНЕ

Резервните активи включват тези външни активи, които са на разположение и са контролирани от централната банка (правителството), и се използват за пряко финансиране на дефицита на платежния баланс. Резервните активи включват монетарно злато, специалните права на тираж, резервната позиция при МВФ, валутните активи (включващи валутни депозити и ценни книжа) и други вземания. Записванията в тази категория се отнасят до транзакциите по активите на управление „Емисионно“ на БНБ. Данните за промените в резервните активи се включват в платежния баланс, като се изчистват от промените, предизвикани от валутно-курсовите разлики и ценовата преоценка.

Тази група в аналитичното представяне на платежния баланс включва също и Ползвани кредити от МВФ и статията Извънредно финансиране. Извънредното финансиране обхваща кредитите, получени в подкрепа на платежния баланс, както и отсрочени/преструктурирани плащания и плащания на просрочия, произтичащи от проблеми с платежния баланс. В съответствие с методологията за отчитане на операциите по извънредното финансиране („Ръководството по платежен баланс“ (МВФ, 1993), т. 454), платените главници по кредитите, получени в подкрепа на платежния баланс се отразяват във Финансовата сметка в позицията Други инвестиции – Пасиви – Заеми – Държавно управление.

РЕАЛЕН СЕКТОР

БВП – ПРОИЗВОДСТВЕН МЕТОД - НАЦИОНАЛНО НИВО

Брутният вътрешен продукт, изчислен по производствения метод, характеризира крайния резултат от икономическата дейност и се измерва с добавената стойност, създадена при производството на стоки и услуги от единиците, резиденти на икономическата територия на страната. По производствения метод БВП по

пазарни цени се изчислява като сума от brutната добавена стойност по базисни цени общо за икономиката и корективите, които включват нето данъци върху продуктите, неприпадаем данък върху добавената стойност и мита върху вноса.

БВП - МЕТОД НА ДОХОДИТЕ - НАЦИОНАЛНО НИВО

Методът на доходите е съставна част от сметките за първично разпределение на доходите. Чрез метода се отразяват доходите като елементи на добавената стойност създадена в процеса на производство. Балансова позиция на метода на доходите е brutния опериращ излишък/bruten смесен доход.

БВП - РАЗХОДИ ЗА КРАЙНО ПОТРЕБЛЕНИЕ - НАЦИОНАЛНО НИВО

БВП по метода на крайното използване се изчислява като сума от индивидуалното потребление (вкл. крайни потребителски разходи на домакинствата, крайни потребителски разходи на нетърговските организации, обслужващи домакинствата, крайни разходи на правителството за индивидуално потребление), колективното потребление (крайните разходи на правителството за колективно потребление, които задоволяват потребностите на обществото като цяло), бруто образуване на основен капитал (направените инвестиции за дълготрайни активи), изменението на запасите и външнотърговското салдо на стоки и услуги (разликата между износа и вноса на стоки и услуги).

НАБЛЮДЕНИЕ НА БИЗНЕС ТЕНДЕНЦИИТЕ В ПРОМИШЛЕНОСТТА, СТРОИТЕЛСТВОТО, ТЪРГОВИЯТА И УСЛУГИТЕ

Бизнес наблюденията в промишлеността, строителството, търговията на дребно и сектора на услугите събират информация за мненията на предприемачите по отношение на състоянието и развитието на техния бизнес. Отговорите на въпросите, включени в отделните анкетни карти са представени в тристепенна категорийна скала. Резултати са под формата на баланси, които от своя страна се получават като разлика между позитивните и негативните варианти за отговор. Изчисляват се и така наречените съставни показатели, като: показател на доверието (средна аритметична от балансите на мненията на определени показатели), показател на бизнес климата (средна геометрична на балансите за настоящата и очаквана бизнес ситуация). Част от показателите представляват числова оценка, например осигуреност на производството с поръчки (брой месеци), натоварване на мощностите (%) и други.

ИНВЕСТИЦИОННА АКТИВНОСТ В ПРОМИШЛЕНОСТТА

Наблюдението събира информация за извършените инвестиции и инвестиционните планове на предприятията. Анкетирването на мениджърите се провежда два пъти в та - през м. март и м. октомври, като въпросниците имат различно съдържание. На базата на резултатите от мартенското наблюдение се изчислява очакваното процентно изменение на инвестициите през текущата спрямо инвестициите през предходната. Въз основа на данните, получени от октомврийското наблюдение, се изчислява процентното изменение на инвестициите през текущата спрямо инвестициите през предходната, както и прогнозните инвестиции през следващата спрямо инвестициите през текущата.

НАБЛЮДЕНИЕ НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

Наблюдението събира информация за мненията на потребителите по въпроси, свързани с тяхното финансово състояние, общата икономическа ситуация в страната, инфлацията, безработицата, спестяванията и други. Предлаганите варианти на отговор са представени в петстепенна категорийна скала. Получените резултати са под формата на баланси, които от своя страна се изчисляват като разлика между относителните дялове на позитивните и относителните дялове на негативните мнения със следната особеност: на силно положителното и силно негативното мнение се дава коефициент 1, а на по-умерено положителните и по-

умерено негативните мнения - коефициент 0.5. Съставният показател на доверието се изчислява като средна аритметична на балансите на очакванията за развитието през следващите дванадесет месеца на: финансовото състояние и спестяванията на домакинствата, общата икономическа ситуация в страната и безработицата, като последният баланс се взема с обратен знак.

ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ (ИПЦ)

Индексът на потребителските цени (ИПЦ) е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в t се изчислява при структура на разходите от $t-1$.

ХАРМОНИЗИРАНИ ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ (ХИПЦ)

Хармонизираният индекс на потребителските цени (ХИПЦ) е сравнима мярка на инфлацията на страните от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към EURзоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. ХИПЦ в t се изчислява с тегла от $t-3$.

ИНДЕКСИ НА ПРОМИШЛЕНОТО ПРОИЗВОДСТВО, ИНДЕКСИ НА ОБОРОТА В ПРОМИШЛЕНОСТТА

Индексът на промишленото производство е най-важният краткосрочен икономически бизнес показател, който има за цел да измери месечните изменения в промишленото производство в продължение на дълъг период от време. Месечното наблюдение позволява да се проследи икономическото развитие в най-ранния му стадий т.е. навременният индекс на промишленото производство е подходящ за краткосрочно наблюдение на развитието на икономиката. Индексът на оборота отразява развитието на пазара на стоки и услуги, като измерва изменението в приходите от продажби на предприятията, включително приходите от продажби на стоки (купени и препродадени без допълнителна обработка) и приходите от услуги, предоставени на трети страни. Месечните индекси на производството и оборота измерват измененията в произведената продукция и оборота на промишлените предприятия. Тази информация е подходяща за проследяване на текущото икономическо развитие и за краткосрочни прогнози. Индексите не измерват действителното равнище на производството, а оценяват средното изменение на производството между два времеви периода.

ИНДЕКСИ НА ЦЕНИ НА ПРОИЗВОДИТЕЛ НА ВЪТРЕШНИЯ И НА МЕЖДУНАРОДНИЯ ПАЗАР В ПРОМИШЛЕНОСТТА

Индексите на цени на производител са един от основните краткосрочни икономически показатели, характеризиращи икономическата конюнктура в страната. Индексите измерват средното изменение на цените на промишлените продукти, произведени и продадени от българските предприятия на базата на постоянна извадка от групи продукти, произведени от дейността и продадени на вътрешния пазар или директно изнесени на международния пазар, която е представителна за цялото производство.

Нетни чуждестранни активи – получават се като разлика между брутните чуждестранни активи и пасиви на банковия сектор. Брутните чуждестранни активи са представени по инструменти и включват международните валутни резерви на страната и други чуждестранни активи на БНБ и търговските банки. Брутните чуждестранни пасиви отразяват задълженията на БНБ и търговските банки към външния сектор.

НАБЛЮДЕНИЕ НА БИЗНЕС ТЕНДЕНЦИИТЕ В ПРОМИШЛЕНОСТТА, СТРОИТЕЛСТВОТО, ТЪРГОВИЯТА И УСЛУГИТЕ

Бизнес наблюденията в промишлеността, строителството, търговията на дребно и сектора на услугите събират информация за мненията на предприемачите по отношение на състоянието и развитието на техния бизнес. Отговорите на въпросите, включени в отделните анкетни карти са представени в тристепенна категорийна скала. Резултати са под формата на баланси, които от своя страна се получават като разлика между позитивните и негативните варианти за отговор. Изчисляват се и така наречените съставни показатели, като: показател на доверието (средна аритметична от балансите на мненията на определени показатели),

показател на бизнес климата (средна геометрична на балансите за настоящата и очаквана бизнес ситуация). Част от показателите представляват числова оценка, например осигуреност на производството с поръчки (брой месеци), натоварване на мощностите (%) и други.

ИНВЕСТИЦИОННА АКТИВНОСТ В ПРОМИШЛЕНОСТТА

Наблюдението събира информация за извършените инвестиции и инвестиционните планове на предприятията. Анкетирането на мениджърите се провежда два пъти в та - през м. март и м. октомври, като въпросниците имат различно съдържание. На базата на резултатите от мартенското наблюдение се изчислява очакваното процентно изменение на инвестициите през текущата спрямо инвестициите през предходната . Въз основа на данните, получени от октомврийското наблюдение, се изчислява процентното изменение на инвестициите през текущата спрямо инвестициите през предходната , както и прогнозните инвестиции през следващата спрямо инвестициите през текущата .

НАБЛЮДЕНИЕ НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

Наблюдението събира информация за мненията на потребителите по въпроси, свързани с тяхното финансово състояние, общата икономическа ситуация в страната, инфлацията, безработицата, спестяванията и други. Предлаганите варианти на отговор са представени в петстепенна категорийна скала. Получените резултати са под формата на баланси, които от своя страна се изчисляват като разлика между относителните дялове на позитивните и относителните дялове на негативните мнения със следната особеност: на силно положителното и силно негативното мнение се дава коефициент 1, а на по-умерено положителните и по-умерено негативните мнения - коефициент 0.5. Съставният показател на доверието се изчислява като средна аритметична на балансите на очакванията за развитието през следващите дванадесет месеца на: финансовото състояние и спестяванията на домакинствата, общата икономическа ситуация в страната и безработицата, като последният баланс се взема с обратен знак.

ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ (ИПЦ)

Индексът на потребителските цени (ИПЦ) е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в t се изчислява при структура на разходите от $t-1$.

ХАРМОНИЗИРАНИ ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ (ХИПЦ)

Хармонизираният индекс на потребителските цени (ХИПЦ) е сравнима мярка на инфлацията на страните от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към EURзоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. ХИПЦ в t се изчислява с тегла от $t-3$.

ИНДЕКСИ НА ПРОМИШЛЕНОТО ПРОИЗВОДСТВО, ИНДЕКСИ НА ОБОРОТА В ПРОМИШЛЕНОСТТА

Индексът на промишленото производство е най-важният краткосрочен икономически бизнес показател, който има за цел да измери месечните изменения в промишленото производство в продължение на дълъг период от време. Месечното наблюдение позволява да се проследи икономическото развитие в най-ранния му стадий т.е. навременният индекс на промишленото производство е подходящ за краткосрочно наблюдение на развитието на икономиката. Индексът на оборота отразява развитието на пазара на стоки и услуги, като

измерва изменението в приходите от продажби на предприятията, включително приходите от продажби на стоки (купени и препродадени без допълнителна обработка) и приходите от услуги, предоставени на трети страни. Месечните индекси на производството и оборота измерват измененията в произведената продукция и оборота на промишлените предприятия. Тази информация е подходяща за проследяване на текущото икономическо развитие и за краткосрочни прогнози. Индексите не измерват действителното равнище на производството, а оценяват средното изменение на производството между два времеви периода.

ИНДЕКСИ НА ЦЕНИ НА ПРОИЗВОДИТЕЛ НА ВЪТРЕШНИЯ И НА МЕЖДУНАРОДНИЯ ПАЗАР В ПРОМИШЛЕНОСТА

Индексите на цени на производител са един от основните краткосрочни икономически показатели, характеризиращи икономическата конюнктура в страната. Индексите измерват средното изменение на цените на промишлените продукти, произведени и продадени от българските предприятия на базата на постоянна извадка от групи продукти, произведени от дейността и продадени на вътрешния пазар или директно изнесени на международния пазар, която е представителна за цялото производство.

Нетни чуждестранни активи – получават се като разлика между брунтните чуждестранни активи и пасиви на банковия сектор. Брунтните чуждестранни активи са представени по инструменти и включват международните валутни резерви на страната и други чуждестранни активи на БНБ и търговските банки. Брунтните чуждестранни пасиви отразяват задълженията на БНБ и търговските банки към външния сектор.

РАБОТНА СИЛА

Наблюдението на работната сила е извадково и се провежда непрекъснато, като осигурява тримесечни и годишни данни за икономическата активност на населението на възраст 15 и повече навършени години. То обхваща обикновените домакинства в България. Характеристиките на всяко анкетирано лице се отнасят за състоянието му през определена календарна седмица, което се определя като наблюдаван период.

Икономически активното население (работната сила) включва всички заети и безработни лица.

Заети са лицата на възраст 15 и повече навършени години, които през наблюдавания период, които: 1) извършват работа дори за един час, за което получават работна заплата или друг доход; 2) не работят, но имат работа, от която временно отсъстват поради болест, годишен отпуск, отпуск при раждане на дете, родителски отпуск, стачка или друг трудов спор и други.

Безработни са лицата на възраст от 15 до 74 навършени години, които: 1) нямат работа през наблюдавания период; 2) активно търсят работа през период от четири седмици, вкл. Наблюдавания период, или вече са намерили работа, която очакват да започнат до три месеца след края на наблюдавания период; 3) имат възможност да започнат работа до две седмици след края на наблюдавания период.

Икономически неактивни (лица извън работната сила) са лицата на 15 и повече навършени години, които не са нито заети, нито безработни през наблюдавания период.

Коефициент на икономическа активност - относителен дял на икономически активните лица от населението в същата възрастова група.

Коефициент на заетост - относителен дял на заетите лица от населението в същата възрастова група.

Коефициент на безработица - относителен дял на безработните лица от икономически активното население.

Коефициент на неактивност - относителен дял на икономически неактивните лица от населението в същата възрастова група.

ПАРИЧНИ АГРЕГАТИ

Вътрешен кредит – обединява кредита за консолидирания сектор държавно управление и за неправителствения сектор. Кредитът за консолидирания сектор държавно управление обхваща нетните вземания от централното държавно управление и брунтните вземания от местното държавно управление и социално-осигурителните фондове. Кредитът за неправителствения сектор включва брунтните вземания от нефинансови предприятия, финансови предприятия, домакинства и НТООД.

Широки пари (парично предлагане) – състоят се от пасиви с паричен характер на банките към резидентния сектор с изключение на тези към централното държавно управление и банковия сектор (сектори,

Статистическите данни за новопостроените жилищни сгради и жилища са разработени на базата на тримесечна информация, получавана от общинските администрации.

В обхвата на наблюдението се включват новопостроените жилищни сгради с одобрен приемателен протокол обр. 16 или издадено разрешение за ползване съгласно Наредба № 2/31.07.2003 г. на Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

Жилищната площ включва площта на стаите за живеене, спалните, нишите за спане, столовите, стаите за дневно престояване, стаите, ползвани като работни кабинети и библиотеки на научни работници, гостните, холовете, но не включва площта на кухните.

Спомагателната площ включва площта на спомагателните помещения, стаите и кухните с площ по-малка от 4 кв. м, вестибюлите с портал и друга преграда, коридорите, антретата, баните, тоалетните, килерите, дрешниците, другите спомагателни помещения (сушилни, перални, балкони и лоджии) независимо от големината на площта им.

Площта на кухните над 4 кв. м е посочена отделно.

Полезната площ на жилището представлява сума от жилищната и спомагателната площ и площта на кухните.

Средната полезна площ на жилището е отношение на полезната площ към броя на жилищата.

Информация в бюлетина е изцяло заимствана от надеждни институционални източници както следва Българска народна банка, Национален статистически институт, Министерство на финансите, Национална агенция по затостта, Българска фондова борса. Поради това Обединена Българска Банка не може да се ангажира официално с прецизността и пълнотата на използваните данни. Този материал не следва да се използва като препоръка или предложение за закупуването или продажбата на никакви финансови инструменти. Повече информация по темата на предложеното изследване можете да получите при допълнително поискване. За контакти Главен анализатор, Христо Димитров тел. (359 2) 811 2982 e-mail dimitrov_hr@ubb.bg.